

А. І. Москаленко

студ. II скороченого курсу

спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: к. е. н., доц. Н. Д. Маслій

ПЕРЕДУМОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ КОНТРОЛІНГУ В УПРАВЛІННЯ БАНКАМИ

Банківський сектор України характеризується рядом проблем, а саме спад в економіці, значна девальвація гривні, військові дії, які продовжуються у східному регіоні країни, недостатній рівень корпоративного управління в фінансових установах в цілому. Він сьогодні не виконує своє основне завдання, оскільки не кредитує реальний сектор економіки, це пов'язано зі скороченням виробництва, зниженням інвестиційної активності, відбувається інфляційний тиск на економіку. Одним з можливих варіантів оздоровлення банків є запровадження фінансового контролінгу в систему управління ними, яке приведе до стабілізації банківського сектору України.

Основоположниками теоретичних аспектів виникнення контролінгу та його стратегій впровадження стали Е. Майер, Р. Манн, Т. Райхман, Х. Фольмут, Д. Ханта ін. Серед вітчизняних вчених варто виокремити праці Н. Баб'як, Т. Васильєвої, Л. Гриценко, Є. Нагорного, О. Терещенка, Н. Шульги. Особливостями впровадження елементів контролінгу в банках займалися: Л. М. Кіндрацька, І. А. Клочков, А. Г. Терехов, Ю. Н. Юденков, Р. Г. Ольхова, Коваленко В.В.[1]. Як зазначається в сучасному словнику, контролінг – це функціональний інструмент, який охоплює методи планування, управління процесами і контролем, необхідним для прийняття управлінських рішень на підставі збору та обробки інформації, насамперед даних бухгалтерського обліку [1]. Тобто контролінг пов'язує обліковий процес з процесом управління.

Проаналізувавши підходи до визначення контролінгу та його місця в системі управління банком, доцільно зазначити, що більшість вітчизняних та зарубіжних вчених надають перевагу системному підходу, що передбачає виокремлення певної кількості підсистем контролінгу, а також встановлення взаємозв'язків між ними. При цьому система контролінгу створюється за принципом контуру регулювання управлінського процесу і формує систе-

му інформаційно-аналітичної і методичної підтримки керівників в процесах бюджетування; стратегічного та оперативного планування; внутрішнього звітування; інвестиційних розрахунків; внутрішнього і зовнішнього контролю; управління ліквідністю; податкового планування й управління; страхування; управління дебіторською заборгованістю; внутрішнього аудиту; інформаційного аналізу[3].

З позиції системного підходу контролінг можна визначити як сукупність всіх його елементів, підсистем і комунікацій між ними, а також процесів, що забезпечують його функціонування [2]. Система контролінгу інтегрує підсистеми планування, обліку, аналізу, контролю, моніторингу та інформаційного забезпечення, кожна з яких включає певний набір елементів, які можна класифікувати за чотирма напрямками: методологічний, процесний, організаційний, технічний. (мал. 1.1).

Мал. 1.1. Структура системи контролінгу

Методологічна складова забезпечує:

- визначення цілей та завдань системи контролінгу;
- формування принципів;
- підбір набору інструментів відповідно до потреб банку;
- розробку ключових показників ефективності діяльності;

Процесна складова забезпечує:

- налагодження комунікацій;
- підготовку і реалізацію рішень;
- інформаційне забезпечення;

Організаційна складова забезпечує:

- інтеграцію контролінгу в систему управління банку;
- організацію підсистем контролінгу та координацію їх діяльності;
- делегування окремих функцій між структурними підрозділами;
- безперервний моніторинг діяльності;

Технічна складова забезпечує:

- впровадження сучасних інформаційних систем;
- автоматизацію документообігу;
- автоматизацію системи управління.

В результаті взаємодії в одному інформаційному просторі, елементи контролінгу досконально опановують економічну ситуацію та інтегруються в систему управлінських процесів забезпечуючи їх координацію.

Таким чином, впровадження контролінгу в управління банком: по-перше, знизити рівень загроз зовнішнього середовища; по-друге, підвищити рівень керованості в результаті впорядкування інформаційних потоків і, як наслідок, мінімізувати ризик прийняття неефективного управлінського рішення, і по-третє, забезпечити прозорість діяльності та виявити резерви підвищення ефективності діяльності.

Список використаної літератури

1. Коваленко В. В. Фінансовий контролінг та специфіка його використання в управлінні грошовими потоками банків [Текст] / В. В. Коваленко, О. С. Сергеева // Фінанси України. – 2015. – №9. – С. 96-109.
2. Маслій Н. Д. Вплив елементів контролінгу на ефективність управління підприємством. [Текст]/ Н. Д. Маслій//Механізми, стратегії, моделі та технології управління економічними системами за умов інтеграційних процесів: теорія, методологія, практика/ Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (2-4 жовтня 2014р., м. Хмельницький). – Хмельницький: ХмЦНП, 2014. – С. 169-171.
3. Захарченко Н. В., Колесник О. А. Контролінг в системі антикризового управління банком [Текст] / Н. В. Захарченко, О. А. Колесник// Research: tendencies and prospects : Collection of scientific articles. – Editorial Arane, S.A. de C.V., Mexico City, Mexico, 2017. – P.128 – 130.